

## A környezetvédelmi termékdíj átvállalásának lehetőségei (2013. évben hatályos szabályozás szerint)

Ezen az oldalon ismertetjük a termékdíj szerződéses átvállalására vonatkozó szabályokat, a szerződéskötés lehetőségeit és típusait, valamint azokat a tudnivalókat, amelyeket egy termékdíj átvállalási szerződés megkötése során mindenképpen figyelembe kell venniük a szerződő feleknek.

A 2013-ban hatályba lépő szabályozás jelentősen megváltoztatta az átvállalási lehetőségeket, azonban a változás pozitív jellegű, mivel a termékdíj kötelezettség átvállalásának lehetőségei jelentősen bővültek. Az alább ismertetett átvállalási típusok már tartalmazzák az új jogcímeket is.

Az átvállalás lényege, hogy a jogszabályban meghatározott eredeti kötelezett helyett egy másik, pontosan meghatározott kötelezetre - az átvállaló félre - száll át a termékdíj kötelezettség, ezáltal az adott termékdíj köteles termékre vonatkozóan az eredeti kötelezettől minden kötelezettség megszűnik és ez már az átvállaló felet terheli. Az új környezetvédelmi termékdíj szabályozás nagymértékben átalakította az átvállalás szabályait annak ellenére, hogy a szerződéses és a számlán történő átvállalás mint megnevezés továbbra is megmaradt.

A számlán történő átvállalást kizárólag az egyéb kőolajtermék kategóriába tartozó termékeknél teszi lehetővé a jogszabály - mely termékkategória a szektor szerkezete miatt aránylag kicsi - ezért az ilyen típusú átvállalás lehetőségeit itt nem részletezzük.

### Az átvállalás szerződéses lehetőségei

Az átvállalás jogcímeit a környezetvédelmi termékdíjról szótó 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdésében részletezi a jogalkotó, mely szerint a kötelezettől kizárólag az alábbi tevékenységet végző kör vállalhat át:

- a) az első belföldi vevő, ha a kötelezettől megvásárolt termékdíjköteles termék legalább 60%-át külföldre értékesíti;
- b) a bérnyártó;
- c) a 1234/2007/EK rendelet szerinti mezőgazdasági termelői szerveződésen keresztül forgalomba hozott termékdíjköteles termék esetén a termelői szerveződés;
- d) csomagolóeszer esetében az azt változatlan formában és állapotban vagy más kiserelésben továbbértékesítő első belföldi vevő; (2013-tól)
- e) a csomagolóeszer
  - ea) első belföldi vevője
  - eb) vagy a d) pont szerinti értékesítés belföldi vevője, (2013-tól)  
ha csomagolást hoz létre a csomagolóeszerből;
- f) csomagolóanyag esetében az azt anyagában méretében, megjelenésében továbbfeldolgozott csomagolóanyag, csomagolóeszköz, illetve csomagolási segédanyag előállítására felhasználó
  - fa) első belföldi vevő (2013-tól)
  - fb) vagy a d) pont szerinti értékesítés belföldi vevője; (2013-tól)
- g) a 3920 vámtarifaszám alá tartozó csomagolóanyag esetében az azt változatlan formában és állapotban, vagy más kiserelésben, kisereskedelmi értékesítés keretében továbbértékesítő
  - ga) első belföldi vevő (2013-tól)

gb) vagy a d) pont szerinti értékesítés belföldi vevője (2013-tól).

Az átvállalás csak közvetlen adásvételi vagy bérgyártói kapcsolatban álló felek között jöhet létre. A 2013-tól életbe lépő rendelkezések a kereskedelemmel foglalkozók eddigi diszkriminációját az átvállalási rendszeren belül jelentősen csökkentette: 2012 év végéig a kereskedőket a szabályozás az átvállalási rendszerből teljesen kizárta - ide nem értve az export célú átvállalás esetén a belföldre eladható 40%-os mennyiséget. 2013-tól már beengedik az átvállalási rendszerbe a továbbértékesítéssel vagy a termék kiszerezésével foglalkozó kereskedőket, de ők csak a vásárlói láncban az első vevők lehetnek. Ezen kívül meghatározott műanyag csomagolóanyagok esetében már a kiskereskedelemmel foglalkozók számára is lehetséges az átvállalás.

Mivel az átvállalás legfőbb előnye, hogy annak alapján az eladó fél termékdíj nélkül tudja értékesíteni az áruját a vevő felé, így az átvállalási rendszerből korábban kizárt szereplők a termékdíj összege miatt versenyhátrányba kerültek azokkal szemben akik a termékdíjat át tudták vállalni. A 2013. január 1-i módosítással közvetlenül a gyártókkal vagy az importőrökkel kapcsolatban álló kereskedők ilyen jellegű diszkriminációja megszűnt.

### **A szerződéses átvállalás típusai**

Mivel az átvállalás feltételekhez kötött, az átvállaló fél a beszerzett termékeket kizárólag arra a célra használhatja, amire a jogszabály lehetőséget ad. Bérgyártás esetén például a bérgyártási feltételeknek kell megvalósulniuk, de a többi jogcím felhasználási lehetőségei is meghatározottak. Ezen kívül néhány átvállalási kategóriában csak bizonyos típusú termékdíjköteles termékekre szólhat az átvállalási szerződés, melyet az alábbiakban kiemelünk.

#### **Export célú átvállalás**

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés a) pontjában meghatározott lehetőség. Ennek során az átvállaló fél a szerződésben foglalt termékeket külföldön történő forgalomba hozatal céljából vásárolja. A beszerzett termékek maximum 40 %-a értékesíthető belföldre, a 60%-os mennyiség külföldi értékesítésének legkésőbb a beszerzést követő egy éven belül kell megvalósulnia. Az összes termék kategóriában alkalmazható, csomagolószerre megkötött átvállalási szerződés esetén az export megtörténhet úgy is, hogy a csomagolószer csomagolásra történő felhasználást követően hagyja el az országot. Ez utóbbi esetben érdemesebb csomagolási célú átvállalási szerződést kötni, mivel ennél a kategóriánál nincs konkrét dátumhoz kötve, hogy az exportnak mely időpontig kell megvalósulnia.

#### **Bérgyártás**

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés b) pontjában meghatározott lehetőség, minden termékdíjköteles termékekre alkalmazható. Az átvállaló felek között bérgyártásról szóló megállapodás jön létre, melynek keretében a bérgyártó a megrendelő által a rendelkezésére bocsátott anyagokból termékdíjköteles terméket hoz létre. Az átvállaló fél a bérgyártó, aki anyagáramonként és termékáramonként legfeljebb a termékdíjköteles termék tömegében számított 50%-os mértéket meg nem haladóan adhat hozzá terméket a bérgyártató részére gyártott termékdíjköteles termékhez. A gyártott termék a megrendelő tulajdonában marad, azonban a kötelezettség az átvállalási szerződés alapján a bérgyártást végzőt terheli.

Mivel a piaci szereplőknek érdeke, hogy átvállalással tudják beszerezni a termékdíjköteles termékeket, ezért a bérnyújtó jellegű átvállalás a legtöbb érintett részére előnyös.

### **Mezőgazdasági termelői szerveződésen keresztüli forgalomba hozatal**

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés c) pontjában meghatározott lehetőség, ahol az átvállaló fél a mezőgazdasági termelői szerveződés. Az átvállalás itt a mezőgazdasági termelő termékdíj kötelezettségére irányul. Alapvetően furcsa, hogy ezt a kategóriát a jogalkotó miért hagyta benne a jogszabályban: mezőgazdasági termelő termékdíj köteles termék gyártásával valószínűleg nem foglalkozik, ezért termékdíj kötelezettsége külkereskedelmi ügylet útján merülhet fel. A mezőgazdasági termelők számára a jogszabály lehetőséget biztosít termékdíj átalány választására, ezért ezen típusú átvállalási jogcím majdhogynem feleslegessé is vált.

### **Kereskedelmi jellegű átvállalás**

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés d) pontjában meghatározott új átvállalási lehetőség, 2013. január 1-től alkalmazható, kizárólag a csomagolószert termékkategóriába tartozó termékdíjköteles termékekre vonatkozhat. Az átvállaló fél az eredeti kötelezettől megvásárolt csomagolószert továbbértékesítheti változtatás nélkül vagy kizárólag a kiszérelés megváltoztatásával. A kereskedőtől a csomagolószert továbbértékesítése során a vevője szintén átvállalhatja a termékdíj kötelezettséget, ha

- az átvállalás tárgya csomagolószert és azt az átvállaló csomagolásra használja fel vagy
- az átvállalás csomagolóanyag kategóriába tartozó csomagolószertre vonatkozik, amit a vásárló fél egy másik csomagolószert gyártására kíván felhasználni.

Egyéb esetekben az értékesítés csak termékdíj megfizetése mellett történhet.

### **Csomagolási célú átvállalás**

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés e) pontjában meghatározott lehetőség, mely jogcím kizárólag csomagolószert kategóriába tartozó termékdíjköteles termék adás-vételéhez kötődhet. Az átvállaló fél a beszerzett csomagolószertből csomagolást hoz létre, azaz csomagolásra használja fel. Az átvállalással beszerzett csomagolószert továbbértékesítésére lehetőség nincs. A csomagolás bérnyújtóként is történhet, de a csomagolószert tulajdonjoga a megbízónál marad. A csomagolásra felhasznált csomagolószert beszerzése történhet az eredeti kötelezettől vagy 2013. január 1-ét követően olyan nagykereskedőtől, aki szintén át tudta vállalni a termékdíj kötelezettséget.

### **Csomagolószert gyártására irányuló átvállalás**

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés f) pontjában meghatározott szabály, mely alapján az átvállaló az eredeti kötelezettől vagy átvállaló nagykereskedőtől csomagolóanyagot vásárol abból a célból, hogy azt csomagolószert (csomagolási segédanyag, csomagolóeszköz vagy továbbfeldolgozott csomagolóanyag) előállítására használja fel. Az átvállalási szerződés nem irányulhat csomagolási segédanyag vagy csomagolóeszköz adásvételére, viszont átvállaló fél a csomagolóanyagot a szabályok módosítását követően 2013-tól már felhasználhatja csomagolási segédanyag vagy csomagolóanyag előállítására is, amire korábban nem volt lehetősége.

## **Műanyag fóliára vonatkozó kiskereskedelmi célú átvállalás**

A 2011. évi LXXXV. törvény 14.§ (5) bekezdés g) pontjában meghatározott új átvállalási jogcím, amely 2013. január 1-től alkalmazható, kizárólag a 3920 vámtarifaszám alá osztályozható műanyag csomagolóanyagokra vonatkozik. A jogcím értelmében az átvállaló az eredeti kötelezettől vagy átvállaló nagykereskedőtől megvásárolt csomagolóanyagot kiskereskedelmi formában továbbértékesíti maximum a kiszereles megváltoztatásával.

### **A termékdíj átvállalási szerződés**

A termékdíj átvállalási szerződés minimumát a termékdíj törvény végrehajtási rendelete határozza meg, mely szerint

- a) a szerződő feleknek e rendelet 2. melléklet IV. pontja szerinti adatait,
- b) a termékdíjköteles termék megnevezését, vámtarifaszámát, KT, CsK kódját,
- c) az átvállalás időszakának, illetve kezdő időpontjának meghatározását,
- d) az átvállalás jogcímét kell legalább a szerződésnek tartalmaznia.

A vámtarifaszám megadása során - b) pont - érdemes arra figyelni, hogy a termékdíjköteles termék Kombinált Nomenklátúra szerinti vámtarifaszámának 8 karaktere szerepeljen az átvállalási szerződésben.

A jogszabályban írt kritériumokon felül a szerződés tartalmazhat minden egyéb olyan megállapodást is, amely alapján az adott bérnyújtási vagy adásvételi ügylet megvalósul. A szerződés időszaka három évnél hosszabb nem lehet, továbbá kizárólag a Ptk. szerinti gazdálkodó szervezet vállalhatja át a termékdíj kötelezettséget.

### **Az átvállalási szerződés bejelentése**

Az átvállalási szerződés bejelentés hiányában érvénytelennek tekinthető. A bejelentést mindig az átvállaló félnek kell megtennie legkésőbb a szerződés kezdő időpontját követő 15 napon belül a NAV felé. Szintén be kell jelenteni a szerződés módosítását vagy megszüntetését ugyanezen határidőn belül.

A bejelentést megtétele elektronikus úton kitöltött nyomtatvány útján lehetséges, erre az adott évben alkalmazandó nyomtatvány megfelelő lapjának kitöltése szolgál. A nyomtatvány elektronikus úton, az Ügyfélkapun keresztül küldhető be, a beküldésről szóló befogadó okmánnyal lehet igazolni a határidőben történő bejelentést. Papír alapon az új szabályok értelmében már nem fogadja el a NAV a szerződés bejelentését.

Mivel a bejelentés az átvállaló feladata, az eredeti kötelezett kénytelen a szerződő félre hagyatkozni, hogy a bejelentés valóban megtörtént-e. Ha a bejelentés nem történik meg (vagy nem megfelelően történik meg), abban az esetben a termékdíj kötelezettség nem kerül az átvállalóhoz, így a kötelezettnek kell a termékdíjat megfizetnie, ha a hiányosságra fény derül. Ennek elkerülésére javasolt belefoglalni az átvállalási szerződésbe néhány olyan mondatot, melyben az átvállaló szavatolja a jogszabály szerinti bejelentés megtételét és annak igazolását az eredeti kötelezett felé.

### **További tudnivalók a termékdíj átvállalásról**

Ahhoz, hogy a termékdíj kötelezettség átkerüljön az átvállaló félhez, a fentiekén kívül egy előírásnak kell még teljesülnie: az eredeti kötelezettnek az ügyletről kiállított számláján

szerepeltetnie kell a végrehajtási rendeletben meghatározott számla záradékot. Ennek hiányában a termékdíj kötelezettség nem kerül az átvállaló félhez.

A számla záradékra vonatkozó rendelkezéseket jelen írásunkban nem kívánjuk részletezni, mivel a későbbiek során a termékdíj szabályozás által érintett összes számlazáradékolási kötelezettségről külön írást fogunk megjelentetni.

Az átvállalási rendszer szabályainak 2013. január 1-től életbe lépő változásai miatt a 2012-ben megkötött szerződések esetében, ahol az átvállalás a termékdíj törvény 14.§ (5) bekezdés d) vagy e) pontja alapján jött létre a korábbi jogcímek pontjai módosultak e) f) pontokra és azok alpontjaira. Mivel a számlazáradékban az átvállalási jogcímre utalni kell a megfelelő pont feltüntetésével, a 2013. január 1-től kiállított számlákon a szerződésben szereplő d) és e) pontok nem egyeznek meg a hatályos jogszabályi szöveg szerinti jogcímekkel, ami hatósági ellenőrzés esetében jogvita alapját képezheti. Ezért az érintetteknek javasoljuk a korábban megkötött szerződések módosítását az átvállalási jogcímre vonatkozóan.

Ha szerződéskötés esetén minden a jogszabályban írtak szerint történik, a termékdíj kötelezettség az átvállalóé. Ez nem csak termékdíj fizetési kötelezettségre vonatkozik, hanem minden a termékdíj szabályozásban foglalt kötelezettséget a bevallástól kezdve a nyilvántartás vezetéséig és az egyéb kötelezettségekkel együtt bezárólag.

Amennyiben fenti írásunk alapján úgy ítélik meg, hogy az Önök tevékenységét a termékdíj szabályozásban szerzett ismereteinkkel és tapasztalatainkkal támogatni tudjuk, akkor erre a szakterületre specializálódott tanácsadónk várja jelentkezésüket, elérhetősége [kapcsolat](#) oldalunkon megtalálható.